

**LIETUVOS ADVOKATŪRA
ADVOKATŲ TARYBA**

**S P R E N D I M A S
DĖL TAISYKLIŲ ADVOKATAMS IR ADVOKATŲ PADĖJĖJAMS DĖL PINIGŲ
PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS PAKĖITIMO**

2020 m. sausio 30 d. *N°. 145*
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo 60 straipsnio 2 dalies 23 punktu, Lietuvos advokatūros advokatų taryba **n u s p r e n d ž i a**:

1. Patvirtinti naujos redakcijos Taisyklės advokatams ir advokatų padėjėjams dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos (pridedama).
2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos advokatūros Advokatų tarybos 2018 m. spalio 18 d. sprendimu patvirtintas Taisyklės advokatams ir advokatų padėjėjams dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos.
3. Nustatyti, kad šis sprendimas įsigalioja nuo 2020 m. sausio 30 d.

Advokatų tarybos pirmininkas

Ignas Vėgėlė

TAISYKLĖS ADVOKATAMS IR ADVOKATŲ PADĖJĖJAMS DĖL PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Taisyklių advokatams ir advokatų padėjėjams dėl Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo priemonių įgyvendinimo (toliau tekste – Taisyklės) paskirtis – padėti nustatyti advokatams ir advokatų padėjėjams procedūras dėl pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimo.
2. Taisyklėse vartojamos sąvokos yra suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme (toliau – PPTFPĮ).
3. Šios Taisyklės yra skirtos advokatams ir advokatų padėjėjams (toliau kartu vadinamiems Advokatais) tik tada, kai jie veikia kliento vardu ir jo naudai, ar padeda klientui planuoti ar atlikti:
 - 3.1. nekilnojamojo turto ar įmonių pirkimo ar pardavimo sandorius;
 - 3.2. klientų pinigų, vertybinių popierių ar kito turto valdymo sandorius;
 - 3.3. banko ar vertybinių popierių sąskaitų atidarymo ar valdymo sandorius;
 - 3.4. įnašų, reikalingų juridiniams asmenims ir kitoms organizacijoms įsteigti, veikti ar valdyti, organizavimo sandorius;
 - 3.5. patikos ar bendrovių steigimo ir administravimo paslaugų teikėjų¹ atsiradimo arba sukūrimo, veikimo ar valdymo sandorius ir (ar) su jais susijusius sandorius.
4. Advokatai laikydami Taisyklių, privalo vadovautis pagrindiniais advokatų veiklos principais, apibrėžtais Lietuvos Respublikos advokatūros įstatyme bei Lietuvos advokatų etikos kodekse.
5. Advokatai, įvertinę kliento riziką ir siekdami įtikinti klientą neužsiimti galimai neteisėta veikla, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu įspėja klientą, kad informacija apie Taisyklių 3 punkte nurodytus sudaromus sandorius, su jais susijusias įtartinas pinigines operacijas bei kita informacija gali būti perduota Finansinių nusikaltimų tarnybai ar kitai priežiūros institucijai pagal PPTFPĮ 23 straipsnio 3 dalį.
6. Advokatai turi siekti, kad vykdomi sandoriai atitiktų Advokato turimas žinias apie kliento verslo rizikos pobūdį bei vertinti kliento veiklą PPTFPĮ nustatyta tvarka. Atitinkami reikalavimai taikomi tik tiems kliento sandoriams, apie kuriuos Advokatui yra pateikiama informacija. Atitinkami reikalavimai netaikomi pagal PPTFPĮ 9 straipsnio 20 dalį, kai Advokato klientu yra Lietuvos Respublikos finansų įstaiga arba finansų įstaiga, registruota kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, nustačiusioje PPTFPĮ reikalavimams lygiavertčius reikalavimus, ir kompetentingų institucijų prižiūrima dėl šių reikalavimų laikymosi.
7. Taisyklės netaikomos Advokatams, kai vertinama kliento teisinė padėtis arba ginamas klientas, arba atstovaujama teismo procese, įskaitant teikiamas konsultacijas dėl teismo proceso pradėjimo arba jo vengimo, neatsižvelgiant į tai, ar tokia informacija yra gauta arba įgyta prieš tokį procesą, tokio proceso metu ar jam pasibaigus.

II. KLIENTO IR NAUDOS GAVĖJO TAPATYBĖS NUSTATYMAS

8. Advokatai, prieš pradėdami teikti klientui Taisyklių 3 punkte numatytas paslaugas, turi nustatyti kliento ir naudos gavėjo tapatybę PPTFPĮ 9 straipsnio numatytais atvejais ir tvarka,

¹ Patikos ar bendrovių steigimo ir administravimo paslaugų teikėjas - bet koks fizinis ar juridinis asmuo, kuris verslo tikslais teikia tretiesiems asmenims bet kurias PPTFPĮ 2 straipsnio 15 dalyje išvardintas paslaugas.

išskyrus, kai esamų klientų ir naudos gavėjų tapatybė buvo nustatyta anksčiau, nesant naujų aplinkybių ar informacijos susijusios su kliento ir naudos gavėjo rizikos lygio nustatymu, jų tapatybės duomenų teisingumu ar autentiškumu, jų veikla ir kitomis reikšmingomis aplinkybėmis.

9. Įgyvendinant PPTFPĮ 10-13 straipsnių reikalavimus, Advokatai, nustatydami kliento ir naudos gavėjo tapatybę gauna reikalingus dokumentus, duomenis ar informaciją tiesiogiai iš Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos (JADIS), kitų valstybės informacinių sistemų ar registru ir tiesiogiai gali nereikalauti iš kliento, kad jis pats pateiktų šiuos dokumentus, duomenis ar informaciją, jeigu klientas advokato dokumentus, duomenis ar informaciją, gautus tiesiogiai iš valstybės informacinių sistemų ar registru, patvirtina parašu (įskaitant pažangųjį elektroninį parašą arba kvalifikuotą elektroninį parašą). Advokatai apie duomenų tvarkytojo atsisakymą suteikti reikalingus dokumentus, duomenis ar informaciją kliento, naudos gavėjo tapatybės nustatymui, praneša Lietuvos advokatūrai.
10. Advokatai, nustatydami kliento ir naudos gavėjo tapatybę, rekomenduoja klientui pateikti tikslią informaciją JADIS, kitų valstybės informacinių sistemų ar registru duomenų tvarkytojui ir turi teisę nereikalauti, kad klientas tiesiogiai iš valstybės informacinių sistemų ar registru gautus dokumentus, duomenis ar informaciją patvirtintų parašu, jeigu tokie dokumentai, duomenys ar informacija nesiskiria nuo anksčiau kliento parašu patvirtintų dokumentų, duomenų ar informacijos arba jeigu iš valstybės informacinių sistemų ar registru gauti dokumentai, duomenys, informacija yra apie juridinio asmens vadovą, arba gauti iš Lietuvos Respublikos gyventojų registro.
11. Nustatant kliento ir naudos gavėjo tapatybę klientui fiziškai nedalyvaujant, klientas – fizinis asmuo arba kliento – juridinio asmens atstovas privalo pateikti PPTFPĮ 12 straipsnio 2 dalyje nurodytus duomenis apie naudos gavėją. Kliento pateikti duomenys patvirtinami naudojant elektronines (atpažinties) priemones, įskaitant kvalifikuotą elektroninį parašą, arba parašu rašytinės formos dokumente.
12. Tais atvejais, kai naudos gavėju nustatytas vyresniojo vadovo pareigas einantis fizinis asmuo, kaip nurodyta PPTFPĮ 2 straipsnio 14 dalies 1 punkto b papunktyje, Advokatai patikrina vyresniojo vadovo pareigas einančio fizinio asmens tapatybę ir saugo įrašus apie atliktus veiksmus ir iškilusius sunkumus (jeigu tokių buvo).
13. Advokatai, nustatydami kliento tapatybę, papildomai gali naudoti klausimyną, skirtą kliento, jo veiklos pobūdžio, ir naudos gavėjo tapatybės nustatymui. Rekomendaciniai klausimynų pavyzdžiai pateikiami kaip šių Taisyklių priedai. Klientui užpildžiusiam klausimyną siūlytina jį pasirašyti parašu (įskaitant pažangųjį elektroninį parašą arba kvalifikuotą elektroninį parašą).
14. Advokatai neužmezga ar netęsia dalykinių santykių, kai neturi galimybių įvykdyti reikalavimų, susijusių su kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymu.
15. Advokatai privalo užtikrinti, kad jų turimi duomenys, dokumentai bei informacija apie klientą ir naudos gavėją būtų nuolat (ne rečiau kaip kartą per 24 mėnesius) atnaujinami. Advokatui rekomenduojama nustatyti klientui pareigą nedelsiant pateikti dokumentus ar kitus duomenis, jeigu keičiasi kliento naudos gavėjas, kliento valdymo struktūra ar veiklos pobūdis, dalykinių santykių su Advokatu tikslas ar numatomas pobūdis, atsiranda aplinkybės, nurodytos PPTFPĮ 14 straipsnio 1 dalies 1-5 punktuose.

III. SUSTIPRINTAS KLIENTO TAPATYBĖS NUSTATYMAS

16. Sustiprintas kliento tapatybės nustatymas, taikant papildomas kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo priemones, atliekamas PPTFPĮ 14 straipsnio nuostatomis.
17. Pateikdami klausimyną klientui ar kita forma rinkdami informaciją iš kliento, be klausimų, susijusių su kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymu, Advokatai prašo gauti iš kliento informaciją, kurią sudaro PPTFPĮ 14 straipsnio 10 dalyje nurodyti rizikos veiksniai.

IV. SUPAPRASTINTAS KLIENTO IR NAUDOS GAVĖJO TAPATYBĖS NUSTATYMAS

18. Supaprastintas kliento tapatybės ir naudos gavėjo tapatybės nustatymas atliekamas, jeigu surinkus informaciją apie klientą šiuose nurodymuose nustatyta tvarka, nustatoma maža pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizika PPTFPĮ 15 straipsnio 1 dalyje numatytais atvejais.
19. Taikant supaprastintą kliento tapatybės nustatymą, pakanka atlikti šiuos veiksmus:
 - 19.1. surinkti kliento fizinio ir juridinio asmens pagrindinius duomenis (vardas, pavardė, asmens kodas, pavadinimą, teisinę formą, faktinės veiklos vykdymo adresą ir juridinio asmens kodą (jeigu toks kodas suteikiamas), ir
 - 19.2. užtikrinti, kad pirmasis kliento mokėjimas būtų atliekamas iš kredito įstaigoje turimos sąskaitos, kai kredito įstaiga yra registruota Europos Sąjungos valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje, nustatiusioje lygiaverčius pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimus, ir kompetentingų institucijų prižiūrima dėl šių reikalavimų laikymosi.

V. PRANEŠIMAS APIE ĮTARTINAS OPERACIJAS IR INFORMACIJOS TEIKIMAS

20. Advokatai nustatę, kad klientas atlieka įtartina pinigine operacija ar sandorį, kuri dėl savo pobūdžio gali būti susijusi su pinigų plovimu ir (ar) teroristų finansavimu, nepaisant pinigines operacijos ar sandorio sumos, privalo tą operaciją ar sandorį sustabdyti (nepradėti, neplanuoti ir (ar) neatlikti veiksmų susijusių su Taisyklių 3 punkte nurodytais sandoriais) ir ne vėliau kaip per 3 darbo valandas nuo įtartinės pinigines operacijos ar sandorio sustabdymo ar nustatymo apie šią operaciją ar sandorį pranešti Lietuvos advokatūrai **elektroniniu pašto adresu: plovimoprevencija@advokatura.lt**.
21. Advokatai, gavę informacijos iš kliento, apie jo ketinimą atlikti įtartina pinigine operacija ar sandorį, privalo nedelsdami apie tai informuoti Lietuvos advokatūrą **elektroniniu pašto adresu: plovimoprevencija@advokatura.lt**.
22. Advokatai ne vėliau kaip per 7 (septynias) darbo dienas **elektroniniu pašto adresu: plovimoprevencija@advokatura.lt** pateikia Lietuvos advokatūrai kliento tapatybę patvirtinančius duomenis ir informaciją apie vienkartinį atsiskaitymą su Advokatu grynaisiais pinigais, jeigu gaunamų grynujų pinigų suma lygi arba viršija 15 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta.
23. Advokatai, veikiantys partnerystės pagrindais neįsteigus juridinio asmens arba įsteigus juridinį asmenį – profesinę bendriją, paskiria asmenis, kurie organizuos pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą ir bendraus su Lietuvos advokatūra. Advokatai veikiantys individualiai, nepaskiriant asmens, gali savarankiškai organizuoti PPTFPĮ nustatytų pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą ir bendrauti su Lietuvos advokatūra. Apie advokatų, veikiančių partnerystės pagrindais neįsteigus juridinio asmens arba įsteigus juridinį asmenį – profesinę bendriją paskirtus asmenis, organizuojančius PPTFPĮ nuostatų įgyvendinimą ir palaikančius ryšius su Lietuvos advokatūra ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo jų paskyrimo ar pakeitimo raštu pranešama Lietuvos advokatūrai, Taisyklių 20 punkte nurodytu elektroniniu pašto adresu.
24. Advokatai, užtikrindami užklausų konfidencialumą, per PPTFPĮ nustatytus terminus, gavę motyvuotą Lietuvos advokatūros reikalavimą, pateikia turimą informaciją apie Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą. Informacija, negali būti teikiama kitiems asmenims, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.

VI. RIZIKOS VERTINIMAS

25. Advokatai vertindami kliento riziką atsižvelgia į (klausimyno pagalba) surinktą informaciją, taip pat įvertina Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintų Pinigų plovimo ir įtartinų piniginių operacijų ar sandorių atpažinimo kriterijų sąrašę, kuris skelbiamas oficialioje Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos interneto svetainėje, nurodytą informaciją.
26. Advokatai, atlikę rizikos vertinimą, priskiria klientą prie vienos iš šių klientų grupių:
 - 26.1. Mažos rizikos klientas;
 - 26.2. Įprastinės rizikos klientas;
 - 26.3. Didelės rizikos klientas.
27. Mažos rizikos klientu laikomas klientas, kuriam yra teisiniai pagrindai taikyti supaprastintą kliento tapatybės ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą.
28. Didelės rizikos klientu laikomas klientas, kuriam yra teisiniai pagrindai taikyti sustiprintą kliento tapatybės ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą.
29. Įprastinės rizikos klientu laikomas asmuo, nepriskirtinas Taisyklių 27 ar 28 punktuose nurodytai kliento kategorijai.
30. Advokatai esant poreikiui ir vadovaudamiesi šiomis Taisyklėmis nusistato vidaus politiką ir vidaus kontrolės procedūras, susijusias su PPTFPĮ 29 straipsnyje numatytų reikalavimų įgyvendinimu.

VII. DALYKINIŲ SANTYKIŲ NUTRAUKIMAS

31. Jeigu klientas vengia arba atsisako Advokatui jo prašymu ir terminais pateikti informaciją, kuria siekiama įgyvendinti PPTFPĮ reikalavimus, Advokatas turi teisę, nutraukti dalykinius santykius su klientu.
32. Advokatai tvarko įtartinų piniginių operacijų ir sandorių bei klientų, su kuriais dalykiniai santykiai buvo nutraukti šių Taisyklių 31 punkte numatytu atveju, registracijos žurnalą, įvertinę Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus nustatytas taisykles². Lietuvos advokatūros prašymu ir nurodytais terminais, Advokatai pateikia Advokatų tarybai susipažinimui šį registracijos žurnalą.

VIII. INFORMACIJOS SAUGOJIMAS

33. Advokatai kliento tapatybę patvirtinančius dokumentus ir kitus dokumentus ar duomenis, gautus įgyvendinant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją, saugomi PPTFPĮ 19 straipsnyje nurodytais terminais.

² Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-129 patvirtintos Piniginių operacijų, sandorių ir klientų registracijos žurnalų tvarkymo taisyklės.